

Framtidens Karriär Socionom

Hot, våld och ekonomi hindrar socialsekreterare

4 Socialsekreterare i utsatta områden hindras från att göra akuta insatser mot barn i samband med LVU-ingripanden. Att socionomer upplever hot och våld är väl känt, men nu får vi svart på vitt att det ibland leder till att man tvekar att göra en insats.

Pandemins påverkan på socialtjänsten

7 I en rapport om coronakrisen i socialtjänsten märks stora skillnader mellan kommuner.
– Nu ska vi ta oss tid till att fundera igenom vad man vill behålla av det nya och vad av det gamla kan vi lämna bakom oss.

Digitalisering hjälper socialtjänsten framåt

12 Digitaliseringen har de senaste åren spelat en viktig roll inom socialtjänsten, inte minst inom individ- och familjeomsorgen. I Höör frigör den tid till mänskliga möten.
– Vi har gått i bräsch för digitaliseringen, säger Ewa Näslund, socialchef.

SÖK ETT JOBB SOM GÖR SAMHÄLLET SÄKRARE FÖR ALLA

VI BRYTER DEN ONDA CIRKELN

Hos oss i Kriminalvården har vi fler än 70 olika yrken och vi finns över hela landet. Vi är en del av rättsväsendet och jobbar för att samhället ska bli säkrare och tryggare. Hos oss är du med och bidrar till vårt viktiga samhällsuppdrag tillsammans med kunniga kollegor.

Några fördelar med att jobba hos oss:

- betald kriminalvårdsutbildning och brett utbildningsutbud
- längre semester än många andra arbetsgivare
- löneutfyllnad, om du är ledig med föräldrapenning
- möjligheter att arbeta utomlands
- avtalspension, som kompletterar den allmänna pensionen

Se filmer med våra medarbetare, läs mer om alla våra olika yrken och fördelar med att jobba hos oss här:

www.kriminalvarden.se/jobba-hos-oss/

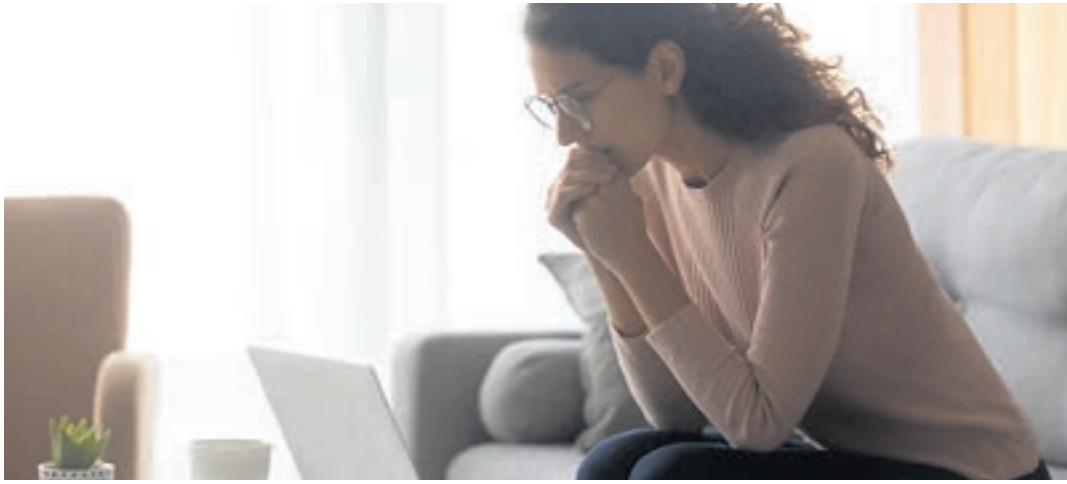
Välkommen till Kriminalvården du också!

KRIM: VÅRD

Kriminalvården

Oväntat stor flexibilitet under pandemin

I en rapport om coronakrisen i socialtjänsten märks stora skillnader mellan kommuner – men också oväntat stor flexibilitet. Ibland beskrivs socialtjänsten som en trög koloss, men studien visar att när det verkligen gällde så var man väldigt flexibel och kunde snabbt ställa om till digitala möten.

– Det är nu vi ska ta oss tid att diskutera och fundera igenom vad man vill behålla av de nya arbetssätten och vad av det gamla kan vi lämna bakom oss, säger Anna Gärdegård, FoU Nordväst.

Pandemin har också varit krävande. För många socialsekreterare har coronapandemin inneburit att de i hög utsträckning fått ägna sig åt brandsläckning och att täcka upp för sjuka kollegor. Under pandemiåren har dessutom det förebyggande arbetet och kompetensutvecklingen i hög grad prioriterats bort, vilket genererat en social skuld och fortbildningsskuld.

På senare tid har kampanjer mot socialtjänstens arbete pågått via sociala medier. I somliga kampanjer kommuniceras budskapet att socialtjänsten kidnappar barn och att de använder sig av LVU på ett felaktigt sätt. Det är allvarligt och dessa desinformationskampanjer riskerar att öka avståndet mellan socialtjänsten och de som faktiskt behöver hjälp.

Flera undersökningar visar att hot och våld mot socionomer har ökat, främst mot socialsekreterare. Hot, våld och rädsla leder även till att socialsekreterare i vissa fall undviker att vidta åtgärder. Socialtjänsten måste få betydligt större understöd från samhället och en förstärkning av det straffrättsliga skyddet måste till.

Hör gärna er till oss med förslag på intervjuer, personer eller hur vi på andra sätt kan uppmärksamma socionomers viktiga insatser i samhället!

Trevlig läsning!
Redaktionen

Om detta kan du läsa i Framtidens Karriär – Socionom

- 4 **Hot och våld och ekonomi hindrar socialsekreterare**
Intervju med Heike Erkers, förbundsordförande i Akademikerförbundet SSR.
- 5 **Ledarskap inom socialtjänsten i förändring**
Pandemin har satt ljuset på vad som krävs av en bra ledare.
- 6 **Säkra kvaliteten i familjevården**
Rebecca Svensson om placering av barn och unga.
- 7 **Pandemins påverkan på socialtjänsten**
- 8 **Hot och våld vanligare mot socialtjänsten**
Intervju med Veronica Magnusson, förbundsordförande i Vision.
- 9 **Stöd i mötet med brottsutsatta**
- 10 **Tydligare ansvar vid samsjuklighet**
I november 2021 presenterade samsjuklighetsutredningen sina förslag för en förbättrad och samordnad vård för personer med samsjuklighet.
- 11 **Desinformationskampanjer skadar socialtjänsten**
På senare tid har kampanjer mot socialtjänstens arbete pågått via sociala medier.
- 11 **Pandemin har varit krävande för många socionomer**
För många socialsekreterare har pandemin inneburit en konstant hög arbetsbelastning.
- 12 **Digitalisering hjälper socialtjänsten framåt**
I Hörs kommun omfattar digitaliseringen både medarbetare och medborgare, och frigör tid till mänskliga möten.
- 14 **Öka kunskapen om våld i nära relationer**
Nationellt centrum för kvinnofrid erbjuder en kostnadsfri webbaserad introduktionskurs
- 15 **Ungdomsövervakning nödvändig komponent**
Ungdomsövervakning är en straffpåföljd för ungdomar mellan 15 och 17 år som funnits sedan den 1 januari 2021.
- 16 **Konsulter tillför spetskompetens och erfarenhet**
Socionomkonsulter erbjuder ofta ett värdefullt tillskott av spetskompetens och erfarenhet till socialtjänstens arbete.
- 16 **Göra gott inom myndigheter**
- 18 **Att hjälpa placerade barn**
- 18 **Kampen mot prostitution**
- 19 **Stärkt socialrättslig kompetens ökar tryggheten**
- 19 **Socionomen Anna utreder brottslingar**

Presenterade företag och organisationer

- 7 Socialförvaltningen Uppsala kommun
- 10 Socionomkraft
- 15 FAM-huset
- 17 VoB Syd

**Framtidens Karriär nr 3
februari 2022**

Produceras av NextMedia.

nextmedia

Tidningen finns även på:
www.socionomkarriar.se

ANSVARIG UTGIVARE Niklas Engman

SKRIBENTER Cristina Leifland, Eva Nordin, Adrianna Pavlica, Annika Wihlborg

FOTOGRAFER Göran Ekeberg, Gonzalo Irigoyen

GRAFISK FORM Stellan Stål **OMSLAGSFOTO** Göran Ekeberg

TRYCK BOLD Printing/DNEX Tryckeriet

ANNONSFÖRSÄLJNING NextMedia

Framtidens Karriär är en periodisk tidskrift som ges ut mot socionomer, psykologer, sjuksköterskor och läkare.

Frågor om innehållet besvaras av NextMedia,
tel: 08-661 07 90, e-post: info@nextmedia.se

**FÖR MER INFORMATION OM FRAMTIDENS
KARRIÄR – SOCIONOM, VAR VÄNLIG KONTAKTA:**

Niklas Engman, e-post: niklas.engman@nextmedia.se,
tel: 08-661 07 90, mob: 070-774 84 90

LÄS MER PÅ WWW.SOCIONOMKARRIAR.SE

**BROTTSOFFER
JOURNEN**
☎ 116 006

Utsatt för brott?

Vi ger kostnadsfritt stöd till alla brottsoffer, vittnen och anhöriga.

Hot och våld och ekonomi hindrar socialsekreterare

Socialsekreterare i utsatta områden hindras från att göra rätt akuta insatser mot barn i samband med LVU-ingripanden. Det visar Akademikerförbundet SSR:s enkät. Vissa socialsekreterare hotas. Ännu fler larmar om att de saknar rätt resurser.

HOT OCH VÅLD

TEXT ANNIKA WILHBORG

– Att socionomer upplever hot och våld i sitt yrke kände vi till tidigare, men i den här undersökningen får vi för första gången svart på vitt att det ibland är så allvarligt att man tvekar att göra en insats. Även om det inte är en generell undersökning är ett fall alltid ett fall för mycket. Det är helt oacceptabelt att våra medlemmar har den arbetsmiljön. Här måste socialtjänsten få betydligt större understöd från samhället, säger Heike Erkers, förbundsordförande i Akademikerförbundet SSR.

Löser inte grundproblemet

I enkäten är det ännu fler som svarar att de inte genomfört rätt åtgärder på grund av bristande resurser. Cirka en av fyra svarande säger att socialnämnden väntat med att ingripa enligt LVU på grund av ekonomiska hänsyn.

DET ÄR HELT oacceptabelt att våra medlemmar har den arbetsmiljön

– LVU handlar om att skydda barn, då är ekonomiska skäl inte tillräckliga för att avstå från en insats. Professionen utsätts för press och tillåts inte att använda åtgärder som fungerar. Man pressas till mindre kostsamma lös-

Heike Erkers, förbundsordförande i Akademikerförbundet SSR.
Foto: Magnus Länje

ningar. Det löser inte grundproblemet, i stället skjuter man kostnader framför sig. Socialtjänstlagen ska vara samhällets sista skyddsnät. Viktiga åtgärder som professionen bedömer vara nödvändiga får inte vara en budgetfråga, säger Heike Erkers.

Synpunkter på socialtjänstlagen

Regeringens utredare har lagt fram ett förslag på en ny socialtjänstlag som varit ute på remiss hos bland annat Akademikerförbundet SSR. Förbundets tre viktigaste synpunkter på lagförslaget berör det förbyggande sociala arbetet, tjänstemannaansvaret samt att socialt arbete ska baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet.

– Vi vill se en lagstiftning kring att socialt arbete ska grundas på vetenskap och beprövad erfarenhet samt att professionen ska få det handlingsutrymme de behöver för att kunna göra ett bra arbete. Vi anser även att den nya socialtjänstlagen bör inkludera ett skall-krav som gör det obligatoriskt för

kommuner att ägna sig åt förebyggande socialt arbete, säger Heike Erkers.

Beslutsrätt i individärenden

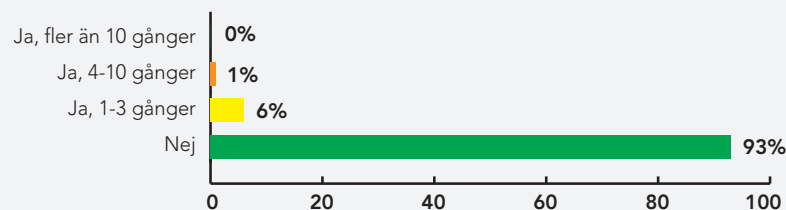
Den tredje synpunkten på lagförslaget är att Akademikerförbundet SSR vill lagstifta om socionomers beslutsrätt i individärenden, vilket skulle innebära att kommunpolitiker inte längre kan

överpröva socialsekreterares beslut om exempelvis omhändertagande av barn.

– Socionomer har bättre kompetens att göra bedömningar och fatta beslut, och politiker behöver få mer tid att planera och följa upp socialtjänstens verksamhet i stället för att fokusera på beslut till enskilda brukare, säger Heike Erkers.

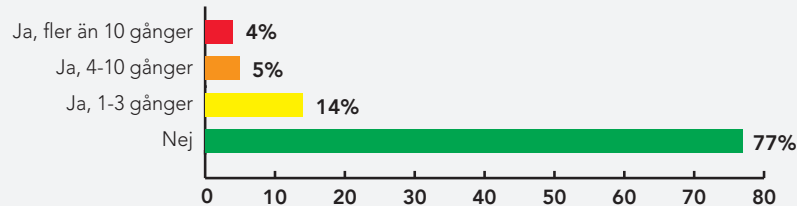
HAR DU UNDVIKIT ATT INGRIPA ENLIGT LVU PÅ GRUND AV HOT?

Har man, i ärenden som du arbetat med, undvikit att ingripa enligt LVU på grund av hot eller rädsla?

HAR DU VÄNTAT ATT INGRIPA ENLIGT LVU PÅ GRUND AV EKONOMI?

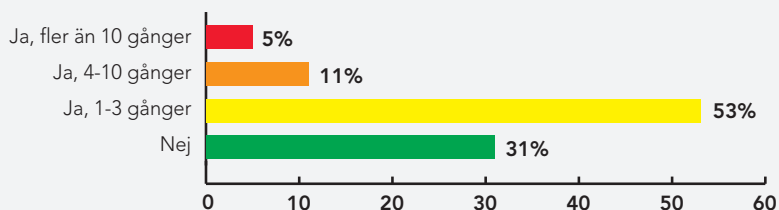
Har man, i ärenden som du arbetat med, väntat med att ingripa enligt LVU på grund av ekonomiska hänsyn?

Om undersökningen: Undersökningen är genomförd av Akademikerförbundet SSR mot socialsekreterare i utsatta områden, september 2021. 482 socialsekreterare har svarat.

HAR DU UTSATTS FÖR INDIREKT ELLER DIREKT HOT?

Har du utsatts för indirekt eller direkt hot i ditt arbete som socialsekreterare?

Ledarskap i förändring

Pandemin har satt ljuset på ledarskap och vad som krävs av en bra ledare. Förvaltningsdirektören Camilla Blomqvist tror att framtiden kräver ännu mer flexibilitet.

– Vi behöver vara nyfikna på vår omvärld och de sammanhang som vi verkar i, och matcha det behovet, säger hon.

LEDARSKAP

TEXT ADRIANNA PAVLICA

Camilla Blomqvist är socionom, fil.dr. i socialt arbete och förvaltningsdirektör i Göteborgs stad och har tidigare arbetat som stadsdelsdirektör och socialchef. Hon menar att ledarskap är en egen profession, och att socionomutbildningen ger en bra grund.

– Vi är skolade i dialog, och det är ett verktyg för att kunna föra diskussioner med till exempel fackliga parter, medarbetare och journalister. Socionomer är duktiga på svåra samtal, vilket man har nytta av som chef och ledare. Att kunna prata med människor är nå-

Camilla Blomqvist, socionom, fil.dr. i socialt arbete och förvaltningsdirektör i Göteborgs stad.

got som går igen oavsett om man har klientarbete eller är chef, säger hon.

Viktig balans

Chefsrollen har enligt henne utsatts för prövningar under pandemin, men därför också utvecklats.

– Jag har själv fått starta en organisation med 6 000 medarbetare under pandemin, och vi behövde göra det på distans. När sammanhanget förändras behöver också chefsrollen utvecklas.

Pandemin har lärt oss att vi behöver ledarskap som klarar av förändring och flexibilitet i ännu större utsträckning än tidigare, säger Camilla Blomqvist.

Utöver ökad digitalisering och flexibilitet tror hon att framtidens chefer behöver hitta sätt att förhålla sig till både new public management och tillitsbaserad styrning.

– Det har varit mycket new public management inom offentliga organisationer, och tillitsbaserad styrning har

kommit till som en motkraft till det. Den här vågrörelsen är viktig att balansera. Folk behöver handlingsutrymme att utöva sin profession men vi måste

PANDEMIN HAR LÄRT oss att vi behöver ledarskap som klarar av förändring och flexibilitet

också se till att vi går i rätt riktning och till exempel följa upp gentemot politiker, säger Camilla Blomqvist.

Chefer som modeller

Också kommunikationen är en betydande faktor.

– Man behöver koppla ledarskap och kommunikation ännu närmare varandra. Vi behöver tänka på att chefer är modeller på vart vi är på väg och vad vi har för organisationskultur till exempel.

Bästa ingången till cheffspåret är enligt Camilla Blomqvist att arbeta inom myndigheter.

– Myndighetsutövning är en bra ingång och grundläggande oavsett vad du gör sedan. Utifrån det kan man prova att söka första linjens chefstjänster. Att jobba som chef exempelvis inom socialtjänsten är ett väldigt roligt jobb.

Marie Cederschiöld högskola

tidigare Ersta Sköndal Bräcke högskola

Stärk din yrkesroll med utbildning

Högskolan antar nytt namn efter Marie Cederschiöld som var en av 1800-talets främsta pionjärer inom utbildning, sjukvård och socialt arbete. Våra uppdragsutbildningar ligger i framkant i Sverige, vi utvecklas ständigt för att du ska kunna stärkas i din yrkesroll med kompetensutveckling på högskolenivå.

Marie Cederschiöld högskola erbjuder ett brett utbud av vidareutbildning till anställda inom företag, myndigheter och organisationer. Våra utbildningar vänder sig till människovårdande yrkesutövare från olika arbetsområden och är arbetsgivarfinansierade.

Du når oss på uppdrag@mchs.se, 08-555 051 19

mchs.se/uppdrag

Säkra kvaliteten i familjevården

Rebecca Svensson familjehemsplacerades för första gången som treåring och hann bo på ett stort antal familjehem, jourhem och barnhem innan hon så småningom flyttade hemifrån som artonåring. Som vuxen valde hon att utbilda sig till socionom och är idag enhetschef för barn och familj i Åstorps kommun.

PLACERING AV BARN OCH UNGA

TEXT ANNIKA WIHLBORG

Även om barnrättsperspektivet har förtydligats återstår många brister i familjehemsvården, där bristande kontroll ofta är en röd tråd.

– Mitt liv har varit en berg- och dalbana sedan min första familjehemsplacering. Mellan tre och sex års ålder omplacerades jag tio gånger. Med en frånvarande pappa och en missbrukande mamma har jag flyttat mellan olika städer, bytt skola över åtta gånger och bott på flera olika familjehem och barnhem, säger Rebecca Svensson, som regelbundet delar med sig av sina erfarenheter som socialsekreterare och klient via föreläsningar för familjevården och familjehem.

När hon föreläser får hon ofta höra att familjevården fungerar betydligt bättre idag än tidigare, men Rebecca Svensson instämmer bara delvis i det.

– Jag har bott i familjehem där jag och min lillasyster blev inlåsta i en mörk garderob när vi ansågs vara besvärliga, och i familjehem där vi fick ett jättefint omhändertagande. Men den genomgående känslan under hela min uppväxt var att ingen från socialtjänsten lyssnade på mina åsikter, erfarenheter och önskemål. Jag och min syster hade ingen möjlighet att själva påverka vår situation, säger hon.

Många barn hamnar i kläm

Rebecca Svensson konstaterar att många barn fortfarande hamnar i kläm när socialtjänsten eller familjehemmen brister och betraktar bristande kontroll som en röd tråd i familjehemsvården.

– Glappet mellan Socialtjänstlagen och LVU, alltså frivilliga och tvingande insatser, är stort. Många gånger ser vi att ett barn behöver placeras i familjehem, men kan inget göra när det saknas lagrum för det. De verktyg familjevården har att tillgå är tyvärr inte alltid tillräckligt ändamålsenliga

Rebecca Svensson, socionom och enhetschef för barn och familj i Åstorps kommun.

och effektiva. Dessvärre prioriteras inte barnvården tillräckligt högt i många kommuner, trots att evidens bekräftar vikten av tidiga insatser. Då blir det svårt att fånga upp och hjälpa familjer innan det leder till placering. Kompetensbrist, resursbrist och en hög arbetsbelastning i socialtjänsten bidrar till situationen, säger hon.

Undvik slentrianmässiga frågor

En påtaglig förändring sedan Rebecca Svenssons egen uppväxt är ändå att barnperspektivet hamnat betydligt mer i fokus. Numera är det legio att ställa frågor till de berörda barnen i samband med en utredning, men det är stor skillnad mellan att fråga och att aktivt lyssna på vad barnen har att säga.

– Undvik slentrianmässiga frågor, se till att det finns ett tydligt syfte med de frågor som ställs. Somliga anser att man inte bör väcka den björn som sover genom att ställa frågor om exempelvis sexuella övergrepp och våld, men jag anser att det är socialtjänstens skyldighet att ställa frågor även om smärtsamma upplevelser. Socialsekreterare som tar sig tid att aktivt lyssna till barn bidrar även till att tidigt grundlägga barnens förtroende för socialtjänsten, säger Rebecca Svensson.

Prioritera uppföljning

Hon uppmanar socialsekreterare att undvika högtravande myndighetsspråk i sina utredningar. Formulera dig i stäl-

let på ett sätt som barn kan förstå, då når budskapet med säkerhet även fram till förvaltningsrätten och IVO.

– Det är också oerhört viktigt att eftervården och uppföljningen av barn

MÅNGA GÅNGER SER vi att ett barn behöver placeras i familjehem, men kan inget göra när det saknas lagrum för det

och unga som exempelvis fyllt arton och är klara med sin familjehemsplacering prioriteras mer. De befinner sig i en känslig övergång och är många gånger i stort behov av socialtjänstens stöd, säger Rebecca Svensson.

Pandemins påverkan på socialtjänsten

I en rapport om coronakrisen i socialtjänsten märks stora skillnader mellan kommuner – men också oväntat stor flexibilitet.

– Det är nu vi ska ta oss tid att diskutera och fundera igenom vad man vill behålla av de nya arbetssätten och vad av det gamla vi kan lämna bakom oss, säger Anna Gärdegård, socionom och FoU-chef.

CORONAPANDEMIN

TEXT ADRIANNA PAVLICA

Anna Gärdegård är socionom samt tf FoU-chef på FoU Nordväst. Tillsammans med kolleger har hon författat rapporten *Coronakrisens påverkan på socialtjänsten – april till september 2020*.

– Tanken var att försöka fånga det som hände just då, i början av krisen. Det fanns många frågetecken om hur

man skulle jobba. Vi gjorde en mängd intervjuer och de flestas oro handlade om framtiden och klienterna och tekniska problem. Samtidigt var cheferna under tryck från alla håll, från både högre chefer och medarbetare. Vi försökte att fånga krisen när den pågick, men också se hur det gick till när man hittade något slags arbetssätt och ett läge där man ändå kunde utföra sitt uppdrag, säger hon.

Tagit olika beslut

Studien har tittat på frågor som distansarbete, samverkan med andra, och tillgång till information och skyddsutrustning.

– Det som var lite förvånande var att socialtjänsten var så pass snabb att ställa om till digitala möten. Ibland beskrivs socialtjänsten som en trög koloss, men studien visar att när det verkligen gällde så var man väldigt flexibel och kunde ställa om, säger Anna Gärdegård.

Det som stack ut i studien var att kommuner agerat väldigt olika.

– Man har tagit vitt skilda beslut, både kommunerna emellan och i olika enheter inom samma kommun. Ett ex-

empel är de öppna verksamheterna för psykiskt funktionshindrade, där man i nån kommun stängde helt, medan i andra hade man delvis öppet eller helt öppet. Det får olika konsekvenser för brukare, säger Anna Gärdegård.

Nytt normaläge

Hon vill inte dra några slutsatser om framtiden utifrån rapporten, utan snar-

DET SOM VAR lite förvånande var att socialtjänsten var så pass snabb att ställa om till digitala möten

rare uppmana socialtjänsten att lära av krisen och fundera igenom vilka arbetssätt man vill ha framöver.

– Vad blir vårt nya normala? Normaläget kommer att ha förändrats av pandemin; till exempel har vi alla lärt oss mer om digitala arbetssätt.

Och det har kommit en del positivt av förändringarna.

– Många upplevde att alla inställda möten frigjorde mycket tid till klientarbete, så man fick mer tid till sitt ”rik-

I rapporten *Coronakrisens påverkan på socialtjänsten – april till september 2020* har Anna Gärdegård undersökt pandemins påverkan på socialtjänsten.

tiga” jobb. Det är något att fundera på: behöver vi ha kvar alla möten? Vi har nu ett gyllene tillfälle att passa på att dra lärdomar av det här, säger Anna Gärdegård.

© NextMedia

Socialtjänst med nytänkande och ambitioner

På socialtjänsten i Uppsala arbetar man med nytänkande och effektiva arbetssätt. Både avhopparverksamheten och arbetet med barn och unga präglas av samarbete och mänskliga möten.

– Det är jättespännande och ingen dag är den andra lik, säger Suzan, socionom som arbetar med barn och unga.

Socionomerna Suzan, Katarina och Louise arbetar inom socialtjänsten i Uppsala, där många olika aktörer samarbetar med varandra.

– Vi har en bra lägesbild i Uppsala; det är olika aktörer som rapporterar in och utifrån det gör man insatser, till exempel om man får veta att det inte finns tillräckligt med gatubelysning eller att ungdomar som är i grupperingar som begår brott samlas på en viss plats. Samhället har ett gemensamt ansvar, säger Suzan.

Bred samverkan

I Uppsala arbetar man med SSPF – samverkan mellan socialtjänst, skola, polis och fritid.

– Man gör olika insatser utifrån lägesbilden. Polisen kan ha någon in-

Socionomerna Louise, Suzan och Katarina arbetar inom socialtjänsten i Uppsala.

Foto: Göran Ekeberg

sats på resecentrum och misstänker att en ungdom är påverkad av narkotika och kommer in med ungdomen till polishuset. Då kan vi på socialtjänsten ha stödsamtal, bevilja insats och direkt ha samtal med föräldrarna och ungdomen under den kvällen, säger Suzan.

Katarina och Louise jobbar med avhopparverksamheten för vuxna, där individer över 21 som har en koppling till gängkriminalitet och som är motiverade att lämna kan få hjälp. Enheten startades i april.

– Det känns väldigt meningsfullt när man kan hjälpa en person att komma ur den kriminella kontexten och ge dem verktyg och möjligheter för att starta ett nytt liv, säger Louise.

Stort nytänkande

Katarina betonar att det är viktigt att inte vara dömande.

– Man måste ha en förmåga att se hela individen, även om grova brott har begåtts. Man behöver se resurser och positiva egenskaper, och det finns alltid en anledning till att man hamnat där man är, säger Katarina.

Katarina och Louise är överens om att socialtjänsten i Uppsala är en arbetsplats med ambitioner.

– Min känsla är att uppifrån finns en vilja att göra bra saker för invånarna i kommunen, att det finns en ambition att kunna bistå med de insatser som behövs, säger Katarina.

Socialförvaltningen består av cirka 700 medarbetare som arbetar med att stödja och hjälpa barn, ungdomar, familjer och vuxna i behov av stöd.

Socialförvaltningen stödjer och hjälper Uppsala kommuns invånare genom sitt arbete med myndighetsutövning, råd och stöd, utrednings- och behandlingshem, boenden och öppenvård.

[uppsala.se/socialforvaltningen](http:// uppsala.se/socialforvaltningen)

Uppsala kommun

Suzan lyfter fram att kommunen är snabb med att täcka de behov som dyker upp.

– Man är öppen för nya saker, att förändra och organisera sig utifrån hur det ser ut i samhället. Det finns ett stort nytänkande, säger hon.

Och för den som vill göra karriär finns en rad möjligheter.

– Du kan både klättra uppåt och utvecklas utifrån kompetenser. Vi har till exempel en grupp som arbetar med säkerhetsplanering och en grupp som arbetar med heder. Det finns gott om vägar att gå, säger Suzan.

Hot och våld vanligare mot socialtjänsten

I Visions rapport om utsatthet för hot och våld i socialt arbete har nästan hälften det senaste året utsatts för någon form av direkt eller indirekt hot, våld, personangrepp eller förtal. Hot är den vanligaste incidenten och behandlingspersonal samt socialsekreterare är de mest utsatta yrkesgrupperna.

HOT OCH VÅLD

TEXT ANNIKA WILHBORG

– Det här är naturligtvis helt oacceptabelt; våra medlemmar som arbetar inom socialtjänsten ska aldrig behöva känna sig rädda eller otrygga på jobbet. Att så många utsatts det senaste året tyder på att det här är ett allvarligt och vanligt förekommande arbetsmiljöproblem. Tre av tio som utsatts för en hot- eller våldssituation uppger dessutom att de fått inget eller otillräckligt stöd från arbetsgivaren och endast var femte incident har polisanmälts. Det är

tydligt att arbetsgivare behöver arbeta mer strukturerat med att förebygga och hantera den här typen av incidenter, säger Veronica Magnusson, förbundsordförande i Vision.

Hot påverkar utanför jobbet

Av Visions undersökning framgår att det är låg kännedomen om arbetsgivarens åtgärder för att förebygga hot och våld och om vilket stöd arbetsgivaren ger vid incidenter. Detsamma gäller för vilket straffrättsligt skydd socionomer har i yrkesutövningen.

DET HÄR ÄR ett hot mot samhället och de som jobbar med myndighetsutövning i demokratins tjänst

– Det här är väldigt allvarligt för enskilda socionomer eftersom många uppger att hot och våld även påverkar deras vardag utanför jobbet. Det här är också ett hot mot samhället och de som jobbar med myndighetsutövning i demokratins tjänst. En hög frekvens av hot och våld skadar på sikt även socionomers förtroende för arbetsgivaren, säger Veronica Magnusson.

Hon tillägger att arbetsgivare kan sätta in många åtgärder för att förebygga hot och våld, allt från att socialsekreterare aldrig går själva på

hembesök till att undvika ensamarbete på HVB-hem och stödboenden och att ha en strategi för hur man hanterar situationer som potentiellt kan resultera i hot och våld.

Självklarhet att polisanmäla

– Det bör vara självklart för arbetsgivaren att polisanmäla alla incidenter. Det visar att man tar ställning för att alla former av hot och våld är oacceptabla. Hot och våld har på senare år blivit en mer frekvent del av socionomers vardag. Enligt Arbetsmiljöverket ökade utsattheten för hot och våld bland socialsekreterare från drygt var tredje år 2018 till drygt hälften 2020. Formerna har dessutom blivit fler; till exempel har det blivit vanligare att hänga ut socialsekreterare i sociala medier. Att 10 procent upplever otrygghet även på fritiden är ett mycket allvarligt ingrepp i människors liv, säger Veronica Magnusson.

Från politiskt håll efterlyser hon tillräckliga resurser för att arbeta strukturerat med hot och våld, och en förstärkning av socionomers straffrättsliga skydd.

– Om det går så långt att myndighetsbeslut fattas mot bakgrund av rädsla för hot och våld riskerar förtroendet för hela socialtjänstens arbete att undermineras, säger Veronica Magnusson.

– Att socialsekreterare möter hat och hot i sin vardag är dessvärre inget nytt fenomen. De behöver rätt förutsätt-

ningar för att göra sitt jobb, tid att bygga klientrelationer och tillräckligt med tid för att utreda och meddela beslut på ett ändamålsenligt sätt. Det måste råda balans mellan krav och resurser. Alla har rätt att känna sig trygga på jobbet och därför är ett systematiskt säkerhetsarbete från arbetsgivarens sida ett måste, säger Veronica Magnusson.

Utöka arbetsmiljöarbetet

Hon betonar att det finns bra lagstiftning och stöd för att arbeta systematiskt med arbetsmiljön i socialtjänsten. Visions undersökning visar dock att socialsekreterarnas kännedom om arbetsmiljöarbetet varierar markant. Många arbetsgivare behöver därför utöka och synliggöra detta. Enligt undersökningen anser många socialsekreterare att den höga arbetsbelastningen går ut över klienternas delaktighet. Man upplever också att man ibland brister i bemötandet och blir otillgänglig för klienter.

– Många socialsekreterare är frustrerade över att det förebyggande arbetet ofta är nedprioriterat eller helt bortprioriterat. Förebyggande insatser ökar delaktighet och tillit mellan socialtjänsten och individer i behov av stöd. Tidiga insatser kan förebygga kriminalitet, tungt missbruk eller LVU-placeringar och gynnar både individen och samhället. Ändå prioriteras det bort eftersom det inte är lagstiftat, säger Veronica Magnusson.

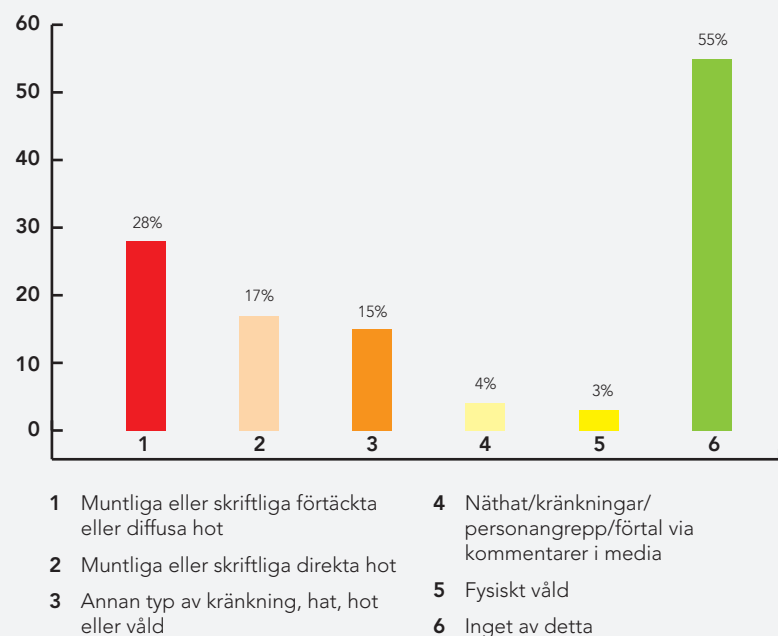

Veronica Magnusson, förbundsordförande i Vision.

Foto: Gustav Gräll

HAR DU BLIVIT UTSATT FÖR KRÄNKNINGAR, HAT, HOT ELLER VÅLD?

Har du med anledning av din yrkesutövning under de senaste tolv månaderna blivit utsatt för något eller några av dessa incidenter? (flera svar möjliga).

Om undersökningen: Undersökningen genomfördes av Vision under perioden 19 april till 11 maj 2021 mot Visions medlemmar som arbetar som socialsekreterare inom myndighetsutövning, biståndshandläggare, behandlingspersonal inom HVB, stödboende och öppenvård, kuratorer inom hälso- och sjukvård och skola samt fältassistenter.

Emelie Höög,
socionom och
samordnare på
Brottsofferjouren i
Mellersta Skåne.

Stöd i mötet med brottsutsatta

BROTTSOFFERJOUREN

TEXT ANNIKA WIHLBORG

Många brottsoffer har ett stort behov av att bearbeta det känslomässiga trauma de utsatts för. Andra har frågor som berör alltifrån polisutredning till skadeståndsprocess eller hur en rättsprocess går till. För många brottsoffer, vittnen och anhöriga fungerar Brottsofferjouren som ett viktigt känslomässigt och praktiskt stöd. Detsamma gäller för socionomer som behöver vägledning i mötet med brottsutsatta klienter.

– Brottsofferjouren bedriver en riktad verksamhet med ett sjuttio-tal lokala jourer runtom i landet. Vi är en ideell organisation som erbjuder medmänskligt samtalsstöd till brottsutsatta, vittnen samt deras anhöriga och anhöriga till gärningspersonen. Vi erbjuder såväl känslomässigt samtalsstöd som praktiskt stöd per telefon och i samband med rättegångar. Vid rättegångar arbetar vi uppsökande gentemot brottsutsatta, vittnen och anhöriga, säger Emelie Höög, socionom och samordnare på Brottsofferjouren i Mellersta Skåne. Hon har arbetat på Brottsofferjouren i tre år och organiserar bland annat volontärer och har stödsamtal med brottsutsatta, vittnen och anhöriga.

Resurs och expertfunktion

Många socionomer möter brottsutsatta eller vittnen i sitt arbete. Brottsofferjouren fungerar som en resurs och en expertfunktion för exempelvis socialsekreterare som behöver vägledning i hur de på bästa sätt kan stödja en brottsutsatt klient.

– Socionomer är välkomna att kontakta oss och kan självklart även hänvisa brottsutsatta klienter i behov av medmänskligt och praktiskt stöd till oss. Socionomer som själva blir kallade till en rättegång kan också ta kontakt med oss för praktisk information och rådgivning, säger Emelie Höög.

Respektera individens reaktion

Hennes råd till socionomer som kommer i kontakt med brottsoffer är att respektera individens reaktion på det brott man utsatts för. Acceptera och tillmötesgå individens reaktion efter att ha blivit brottsutsatt utan att ifrågasätta den.

HOS VISSA INDIVIDER

kan även mindre allvarliga brott ge upphov till en stark krisreaktion

– Hos vissa individer kan även mindre allvarliga brott ge upphov till en stark krisreaktion. Man bör också ha i åtanke att brottsutsatta individer i allmänhet har mycket att hålla reda på i form av kontakt med alltifrån polis till advokat och försäkringsbolag. Det är också vanligt att brottsoffer drabbas av glömska eller känner sig förvirrade. Man kan därför behöva upprepa information flera gånger. Det handlar i grund och botten om att utgå från individens behov här och nu och inte bidra till sekundär viktimisering. Man kan reagera på så olika sätt efter att ha blivit utsatt för ett brott. I det här sammanhanget finns inget rätt eller fel, säger Emelie Höög.

Rättslig ram för socialtjänstens handläggning förklarar det rättsliga sammanhanget som omger socialtjänstens myndighetsutövning genom att ta upp relevanta regler, hänvisa till avgöranden och illustrera med fiktiva exempel.

RÄTTSLIG RAM FÖR SOCIALTJÄNSTENS HANDLÄGGNING

Praktisk juridisk tillämpning inom äldreomsorg och funktionshinder

Beatrice Nordebrink | ISBN: 978-913911672-1

Socialtjänsten och GDPR

Arbetsmetod och praktisk vägledning

Berat Meholfi, Jessica Engde | ISBN: 978-913902320-3

LSS – KONKRETA ÄRENDEFRÅGOR

Tolkning och tillämpning

Finn Kronsporre | ISBN: 978-913902477-4

Tydligare ansvar vid samsjuklighet

Ansvarsfördelningen kring insatser för personer med samsjuklighet i form av ett skadligt bruk eller beroende och psykisk sjukdom är ofta otydlig och i behov av förbättring. I november 2021 presenterade Samsjuklighetsutredningen sina förslag för en förbättrad och samordnad vård för personer med samsjuklighet.

SAMSJUKLIGHETSUTREDNINGEN

TEXT ANNIKA WIHLBORG

Utredningen föreslår att all behandling av skadligt bruk och beroende ska vara ett ansvar för regionernas hälso- och sjukvård.

– Forskning visar att parallell behandling av missbruksproblematik och psykisk sjukdom ofta ger bäst resultat, säger Anders Printz, särskild utredare för Samsjuklighetsutredningen.

Traditionellt socialt arbete

Utredningen föreslår att socialtjänstens ansvar för personer med samsjuklighet fokuseras till fyra huvudsakliga områden: uppsökande verksamhet, information om och förmedling till samhällets

stöd och annat förebyggande arbete, sociala stödinsatser, stöd till anhöriga och insatser för barn och unga.

– Den största förändringen för socialtjänsten är förflyttningen från behandlingsinriktade insatser till traditionellt socialt arbete. Socialtjänstens fokus bör vara att stärka

SOCIALTJÄNSTENS FOKUS
bör vara att stärka den enskildes resurser och förmåga

den enskildes resurser och förmåga. I ett första steg handlar det om att kartlägga hur behoven ser ut i kommunen. Därefter bör arbetet fokuseras på att erbjuda olika typer av insatser som stärker individens egen förmåga.

Ytterligare ett viktigt uppdrag är förstås stödet till anhöriga och barn och unga, en grupp där många präglas av stor oro och omfattande ohälsa till följd av närståendes samsjuklighet, säger Anders Printz.

Samordnande mobila team

I utredningen betonas vikten av samverkan mellan socialtjänst och sjukvård. En tydlig ansvarsfördelning mellan dessa två aktörer bör, enligt Anders Printz, utgöra grunden för samverkan.

– Vi föreslår även att kommuner och regioner ska vara skyldiga att gemensamt bedriva samordnade mobila team med socionomer och sjuksköterskor som tillsammans kan möta både den psykiatriska sjukdomsbilden och erbjuda socialt stöd hos individer med särskilt stora samordningsbehov och bristande förmåga att själv samordna insatser. Det finns en stor vilja bland såväl socionomer som sjuksköterskor att arbeta i sådana tvärprofessionella team, men organisatoriska hinder uppstår ofta på vägen. Med samordnade team kan man åstadkomma en ökad konti-

Anders Printz, särskild utredare för Samsjuklighetsutredningen.

Foto: Ulf Huett

nitet och stabilitet i insatserna för personer med samsjuklighet. Det vinner både individen och samhället på, säger Anders Printz.

© NextMedia

Kraften i socionomkompetens

Socionomkraft är företaget som erbjuder kvalificerade konsulttjänster inom socialt arbete. Medveten satsning på kvalitet, långsiktighet, kunskapsutveckling och goda arbetsvillkor är synonymt med Socionomkraft.

Wolf Andersson och Nina Jagekrans Krus har lång yrkeserfarenhet och arbetar som seniora konsultchefer på Socionomkraft, grundat av socionomer och ett konsultföretag enbart inriktat mot socialt arbete.

– Regelbundna och täta uppföljningar visar att vi har väldigt nöjda kunder och medarbetare. Vi månar om att våra konsulter ska känna sig trygga där både anställda och underkonsulter erbjuds extern och intern handledning, säger Wolf Andersson.

I snart 25 år har han arbetat inom socialtjänsten. Han har haft chefsuppdrag och även drivit eget. Sedan 2020 arbetar han på Socionomkraft.

– Det är ett professionellt företag med ordning och reda på sina processer. Det är också ett av få företag som behållit och satsat på tillsvidareanställda konsulter, vilket genererar ovärderlig kunskap och kompetens. Vi har även en

Nina Jagekrans Krus och Wolf Andersson, seniora konsultchefer på Socionomkraft.

Foto: Gonzalo Irigoyen

konsultledning som består av endast socionomer med över 60 års erfarenhet. Vi jobbar ihop, med sammanlagt flera av branschens duktigaste socionomkonsulter. Roligt nog så tipsar de i sin tur andra att komma till oss, vilket leder till att fler kunder gärna samarbetar med oss.

Stimulerande och varierande

Kollegan Nina Jagekrans Krus har arbetat som socionom inom socialtjänsten i över 20 år. Som chef inom social för-

valtning har hon en lång erfarenhet av att anlita socionomkonsulter.

– Konsulterna från Socionomkraft utmärkte sig med sina gedigna kunskaper. De levererade alltid med hög kvalitet, var flexibla och lätta att samarbeta med. Det gjorde att jag själv sökte mig till Socionomkraft när möjligheten kom.

Som senior konsultchef arbetar hon i huvudsak med nära kunduppföljning och med att handleda och

Socionomkraft är ett auktoriserat bemanningsföretag för socionomer som erbjuder kvalificerade konsulttjänster inom socialt arbete. Företaget, som har ramavtal med över 100 kommuner i hela landet, erbjuder goda arbetsvillkor med kollektivavtal.

www.socionomkraft.se

socionomkraft

stötta företagets konsulter, såväl de tillsvidareanställda som underkonsulter och uppdragsanställda. Uppdragen finns inom hela socialtjänstesektorn. De kan vara allt från höga chefs- och utvecklingsuppdrag, till specifika utredningsuppdrag av barn och ungdomar eller våld i nära relationer.

– Våra konsulter värdesätter den goda och positiva företagskulturen och uppger att de trivs med sina uppdrag, som kan vara komplexa men också stimulerande och varierande. Nu växer vi och söker fler drivna socionomkonsulter, säger Nina Jagekrans Krus.

Desinformation skadar socialtjänsten

På senare tid har kampanjer mot socialtjänstens arbete pågått via sociala medier. I somliga kampanjer kommuniceras budskapet att socialtjänsten kidnappar barn och att de använder sig av LVU på ett felaktigt sätt.

DESINFORMATION

TEXT ANNIKA WIHLBORG

– Socialtjänsten bedriver och har historiskt bedrivit verksamhet som är föremål för allmänhetens åsikter. Det har även tidigare uttryckts en hel del åsik-

**DESINFORMATIONSKAM-
PANJER** riskerar att öka avståndet mellan socialtjänsten och de som faktiskt behöver hjälp

ter som rimmar illa med socialtjänstens faktiska uppdrag. Desinformationskampanjer riskerar att öka avståndet mellan socialtjänsten och de individer som faktiskt behöver hjälp. Det kan

Heike Erkers, förbundsordförande i Akademikerförbundet SSR.
Foto: Magnus Länje

innebära att människors rädsla gör att de undviker kontakt med socialtjänsten, säger Heike Erkers, förbundsordförande i Akademikerförbundet SSR.

Rädsla för att fatta beslut

Ett fundament för socialtjänstens arbete är allmänhetens grundläggande förtroende för verksamheten. När kampanjer som inte grundar sig på

fakta sprids riskerar det förstås att påverka människors syn på socialtjänsten och dess verksamhet.

– Vi ska absolut ta det här på största allvar och fortsätta att sprida saklig information om socialtjänstens arbete. En utmaning i det sammanhanget är att nå ut med information om hur socialtjänstens verksamhet faktiskt fungerar. För enskilda socialsekreterare

kan den här typen av desinformationskampanjer öka risken för hot och våld. Det kan i förlängningen leda till att socialsekreterare, av rädsla för represalier, inte vågar fatta de beslut eller genomföra de insatser som krävs, säger Heike Erkers.

Skydd vid känsliga ärenden

En viktig åtgärd är en förstärkt skyddsstruktur för socialsekreterare som arbetar med särskilt känsliga ärenden, som placeringar enligt LVU. Akademikerförbundet SSR driver bland annat frågan om att socialsekreterare som arbetar med den typen av tuffa ärenden bör ha rätt till skyddade personuppgifter och omfattas av samma typ av skydd som poliser.

– Socialtjänsten har under en längre tid varit underfinansierad och underbemannad. I många kommuner saknas den buffert som krävs för att socialsekreterare som arbetar med känsliga ärenden ska kunna arbeta i par för att öka säkerheten. De mest komplicerade ärendena bör i första hand hanteras av erfarna medarbetare. Därför är det viktigt att vi erbjuder dem rätt villkor och trygghet för att de ska kunna utföra sitt arbete på ett säkert sätt, säger Heike Erkers.

Pandemin har varit krävande för många socionomer

För många socialsekreterare har coronapandemin inneburit en konstant hög arbetsbelastning då de i hög utsträckning fått ägna sig åt brandsläckning och att täcka upp för sjuka kollegor. Under pandemiåren har dessutom det förebyggande arbetet och kompetensutvecklingen i hög grad prioriterats bort, vilket genererat en social skuld och fortbildningsskuld.

ARBETSSITUATIONEN I SOCIALTJÄNSTEN

TEXT ANNIKA WIHLBORG

– Många människor har troligen undvikit att ta kontakt med socialtjänsten under pandemin. Vi ser exempelvis att antalet anmälningar av hot och våld i nära relationer minskat drastiskt.

I efterdyningarna av pandemin kommer antalet klienter som söker sig till socialtjänsten sannolikt att öka. Det gäller både nya grupper som söker

**I EFTERDYNINGARNA AV
pandemin** kommer antalet klienter som söker sig till socialtjänsten sannolikt att öka

ekonomiskt bistånd och andra typer av ärenden, säger Lise Aragaw Johansson, facklig sekreterare och skyddsombud samt ordförande för Akademikerförbundet SSR i Malmö stad.

Analysera arbetssituationen

Hemarbete och att inte kunna träffa klienter fysiskt har haft tydliga konsekvenser för socialtjänstens förebyggande arbete. Lise Aragaw Johansson anser att arbetsgivare bör göra en analys av hur situationen sett ut i socialtjänsten under pandemin, vilka erfarenheter man kan ta med sig från denna period och hur socialtjänsten

bör förstärkas för att kunna hantera den sociala skuld som uppkommit under pandemin.

– Socialsekreterare som uppskattat möjligheten att arbeta hemifrån kan exempelvis fortsätta med det en dag i veckan. Då kan de beta av administrativa arbetsuppgifter och istället fokusera på klientarbete när de befinner sig på kontoret. En prioritering nu är att så snabbt som möjligt återgå till att träffa klienter fysiskt, säger hon.

Eftersatt kompetensutveckling

Kompetensutveckling är ett område som prioriterats bort helt för många socionomer under pandemin, och det uppdämda behovet är omfattande. Lise Aragaw Johansson efterlyser därför en kraftsamling för att täcka upp åtminstone delar av behoven, annars riskerar socialtjänsten att förlora många erfarna medarbetare.

– Nu när pandemin börjar klinga av bör arbetsgivare sätta ner foten gentemot politikerna och tydliggöra hur deras arbetssituation ser ut, med en långvarigt hög arbetsbelastning. Det

Lise Aragaw Johansson, facklig sekreterare och skyddsombud samt ordförande för Akademikerförbundet SSR i Malmö stad.

krävs helt enkelt mer resurser och fler kollegor för att vi ska kunna värna om arbetsmiljön och samtidigt stå rustade för det ökade klienttrycket. Det är i slutänden politikernas ansvar att dimensionera socialtjänsten så vi kan bedriva en rättssäker och kvalitetssäkrad verksamhet även framöver, säger Lise Aragaw Johansson.

Digitalisering hjälper socialtjänsten framåt

I Höörs kommun omfattar digitaliseringen både medarbetare och medborgare, och frigör tid till mänskliga möten.

– Vi i social sektor har gått i bräsch för digitaliseringen, säger Ewa Näslund, socialchef.

DIGITALISERING

TEXT ADRIANNA PAVLICA

Enligt Ewa Näslund, socionom som idag är socialchef i Höörs kommun, har digitaliseringen de senaste åren spelat en viktig roll i arbetet inom socialtjänsten, och inte minst individ- och familjeomsorgen, IFO.

– Vi har jobbat aktivt med digitaliseringen och ser hur viktigt det är, framför allt för de medborgare vi möter. De ser många fördelar, som att digitaliseringen ökar deras självständighet och förmåga att ha kontroll över sitt eget liv, säger hon.

Exempelvis kan man nu i Höör följa sitt ärende digitalt och skicka säkra meddelanden, och man har bland annat infört automatisering av ekonomiskt bistånd.

– Den typen av digitalisering frigör socialarbetarnas tid till möten med klienterna istället – det blir en winwin. I Höör har man satsat både på medborgarna och personalen, och fångat in digitaliseringen för alla grupper, säger Carola Winberg.

Smarta lösningar

Hon är socionom och arbetar på företaget Tieto som levererar de digitala lösningarna.

Ewa Näslund, socionom och socialchef i Höörs kommun.

– Många vill bara köpa en viss modell, men det är viktigt att man tittar på hur det passar verksamheten bäst. Det har man lyckats med i Höör; här vill man ha de smarta lösningarna.

VI HAR JOBBAT aktivt med digitaliseringen och ser hur viktigt det är

Jessica Lysell, socionom och en av IFO:s tre enhetschefer i Höör, ser att digitaliseringen är attraktiv för medborgarna.

– De här medborgarnära tjänsterna finns det ett sug efter, att det ska vara användarvänligt. I och med pandemin har behovet av digitala lösningar ak-

tualiserats och intensifierats, eftersom vi blev tvungna att hitta andra sätt att mötas. Till exempel har många varit positiva till att föräldrautbildningar har hållits digitalt, då båda föräldrarna har kunnat vara med. Hurraropen över digitaliseringen är många fler än de negativa tillmälena, säger hon.

Säkerhet och integritet

Också rättssäkerheten blir allt större.

– Med e-tjänster där man kan skicka in sin anmälan för ett barn kan man vara säker på att det hamnar rätt och inte fastnar i någon mejlkorg, säger Jessica Lysell.

Men det finns också risker med och hinder för digitalisering.

– Naturligtvis är säkerhet och integritet viktiga delar, och det som gör det svårt är att de olika statliga myn-

– Det gäller all digitalisering i samhället, för det innebär ett större ut-
anförskap för personer som har svårt att ta till sig tekniken. Men vi jobbar
en hel del med att hjälpa och stödja

Carola Winberg, socionom på Tieto.

MÅNGA REGLER ÄR idag inte uppdaterade efter den tekniska utvecklingen över huvud taget

digheterna som är inblandade inte är överens om vad som ska gälla. Många regler är idag inte uppdaterade efter den tekniska utvecklingen över huvud taget, och där behöver man stappa upp, säger Ewa Näslund.

Digitalisering nödvändig

Det digitala utanförskapet är också något som man måste arbeta med, menar hon.

användare att kunna använda de här verktygen, så att vi inte spär på ett digitalt utanförskap.

För digitaliseringen är nödvändig, av flera skäl, anser Ewa Näslund.

– Om man ser framåt så vet vi att vi har en jätteutmaning i att rekrytera personal; det kommer inte att finnas tillräckligt med socionomer att anställa i framtiden. Då blir det här extremt viktigt för att se till att vi använder den utbildade personalen till rätt saker.

Jessica Lysell, socionom och en av IFO:s tre enhetschefer i Höör.

Bli medlem
på **vision.se**
eller sms:a **Vision**
till 71501

Du ska ha schysta villkor på jobbet

Vision är fackförbundet för dig som arbetar inom socialt arbete. Vi vill ha ett mänskligt arbetsliv – där vi kan brinna för vårt jobb och har rätt förutsättningar. Där vi inte blir sjuka av stress.

Tillsammans har vi kraft att förändra och förbättra villkoren på din arbetsplats.

vision.se/socialtarbete

vision

Öka kunskapen om våld i nära relationer

Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK, vid Uppsala universitet, erbjuder en kostnadsfri web-baserad introduktionskurs som ger grundläggande kunskap om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Kursen är ett mycket uppskattat verktyg som bland annat används av socialtjänsten för att öka kompetensen kring relationsnära våld.

VÅLD I NÄRA RELATIONER

TEXT ANNIKA WIHLBORG

I takt med att frågor om våld i nära relationer allt oftare ställs i olika sammanhang har efterfrågan på grundläggande kunskap i frågan ökat. Webbkursen har utvecklats av NCK i samverkan med länsstyrelserna och Socialstyrelsen som en del av ett regeringsuppdrag. Syftet var ta fram en webbaserad basutbildning till stöd för kommunernas kompetensutveckling inom området våld i nära relationer, men den kan även användas av andra som behöver grundläggande kunskaper om våld.

Till de som möter våldsutsatta

– Kursen är cirka tre timmar lång och vänder sig i första hand till professioner som på olika sätt möter våldsutsatta kvinnor i sitt arbete, men också till studenter och privatpersoner. Drygt

90 000 personer har hittills genomfört kursen, som ger en bra grundkompetens i ett komplext och viktigt ämne, säger Annika Engström, projektledare på NCK.

Kursen baseras på NCK:s mångåriga erfarenhet av att utbilda om våld. Socialtjänsten är den enskilt största användargruppen av kursen. Det finns även en utbildningsmanual som kan användas som underlag för diskussioner kring hur den egna verksamheten arbetar med våld i nära relationer.

Karlshamns kommun satsar

– När jag tillträdde som samordnare för Relationsvårdsteamet var frågan våld i nära relation relativt utvecklad i kommunen, och man hade från ledningens och politikens sida en önskan om att den skulle utvecklas. Som

ett led i detta påbörjades en samverkan med kommunens folkhälsostrateg, och ett förslag om att lyfta in frågan i den kommunala folkhälsostrategen togs fram. Kommunledningen beslutade att under 2020 och 2021 skulle samtliga anställda på kommunens förvaltningar genomgå NCK:s webbutbildning om våld i nära relationer, säger Jonna Welander, socialsekreterare och samordnare i Relationsvårdsteamet i Karlshamns kommun.

Berör hela kommunen

Syftet med att låta samtliga medarbetare genomgå utbildningen var att ge dem rätt verktyg för att upptäcka våld i nära relationer hos kollegor, anhöriga och liknande. Fortsättningsvis ska samtliga nyanställda i kommunen gå utbildningen.

– Många medarbetare uppskattar den här satsningen, både för medarbetarnas och medborgarnas skull. Vi har även beslutat att samtliga social-

MÅNGA MEDARBETARE UPPSKATTAR den här satsningen, både för medarbetarnas och medborgarnas skull

sekreterare i kommunen ska gå en påbyggnadsutbildning om våld i nära relationer. Genom att lyfta frågan på kommunövergripande nivå tydliggör kommunens beslutsfattare att våld i nära relationer är en fråga som inte enbart berör socialtjänsten, utan att frågan är viktig och berör alla, säger Jonna Welander.

Annika Engström, projektledare på NCK.

Jonna Welander, socialsekreterare och samordnare i Relationsvårdsteamet i Karlshamns kommun.

Kompetensutveckla dig inom skolans viktigaste område?

Vi erbjuder:

- Mängder av utbildningar, konferenser, workshops och kostnadsfria seminarier
- Flexibelt - på plats eller interaktivt via webben
- Föreläsare med lång erfarenhet inom området

Läs mer på www.magelungen.com/akademi

Ungdomsövervakning nödvändigt komplement

Ungdomsövervakning är en straffpåföljd för ungdomar mellan 15 och 17 år som funnits sedan den 1 januari 2021. Ungdomsövervakning får endast dömas ut om ungdomsvård eller ungdomstjänst inte är tillräckligt ingripande på följder. Ungdomsövervakning ska kunna utdömas när det är fråga om brott med ett straffmättningsvärde mellan sex och tolv månader samt vid allvarliga återfallssituationer.

UNGDOMSÖVERVAKNING

TEXT ANNIKA WIHLBORG

Individer som dömts till ungdomsövervakning medverkar först i en verkställighetsplanering, då Kriminalvården i

samverkan med socialtjänsten kartlägger individens livssituation. Planen innehåller tre obligatoriska inslag: regelbundna möten med en särskild koordinator som utses av Kriminalvården, inskränkningar i rörelsefrihet

TANKEN ÄR ATT ungdomsövervakning ska täcka glappet mellan ungdomsvård, ungdomstjänst och slutet ungdomsvård

ten, så kallad "helghemarrest", samt förbud mot användning av narkotika och alkohol. Frivården kan lägga till individuellt utformade inslag, som att ungdomen ska gå i skolan eller ha regelbunden kontakt med vårdgivare.

Nära samverkan

– Tanken är att ungdomsövervakning ska täcka glappet mellan ungdomsvård, ungdomstjänst och slutet

ungdomsvård. Socialtjänsten har ett juridiskt ansvar att utse en ansvarig handläggare och medverka vid uppföljningen av ungdomsövervakningen. Det är viktigt att Kriminalvården genomför ungdomsövervakningen i nära samverkan med socialtjänsten, säger Maria Svantesson, Kriminalvårdens nationella samordnare för ungdomsövervakning.

I egenskap av nationell samordnare samlar hon in praktiska erfarenheter av ungdomsövervakning från Kriminalvårdens medarbetare runtom i landet. De flesta anser att samverkan med socialtjänsten fungerar bra.

Ny straffpåföljd tar tid

Maria Svantessons erfarenhet är att kunskapen om vad ungdomsövervakning innebär varierar mellan socialkontoren i olika kommuner.

– Det är viktigt att vara ödmjuk inför att det här är en ny straffpåföljd, det tar tid att öka kunskapen om den och att samla in erfarenheter av hur den fungerar i praktiken. Den första verk-

Maria Svantesson, Kriminalvårdens nationella samordnare för ungdomsövervakning.

ställda ungdomsövervakningen trädde i kraft i april 2021 och hittills har endast ett trettiotal domar trätt i kraft. En utmaning är när vi gör hembesök och bedömer att en klients hemmiljö inte är lämplig. Ibland händer det att socialtjänsten gör en annan bedömning, vilket innebär att vi får jobba med orosanmälningar och sträva efter att successivt förbättra klientens bostadssituation, säger Maria Svantesson.

© NextMedia

Jobba mot relationsvåld på FAM-huset

Vill du jobba klientnära, med utredning och behandling under samma tak? FAM-Huset är en tvärprofessionell verksamhet, med tydligt barnperspektiv. Kartläggning och riskbedömning av heders- och partnerrelaterat våld är allt en viktigare del av arbetet.

FAM-Huset är ett HVB-hem för att utreda föräldraförmågan, som drivs av Frälsningsarmén. Fokus är på familjer med barn upp till 13 år samt gravida kvinnor. Arbetet utgår från BBIC, och som medarbetare här möter du familjerna kontinuerligt, i deras vardag, och följer dem under en längre tid. På FAM-huset görs sedan ett år tillbaka även utredningar av våld i nära relationer, enligt riskbedöm-

ningsverktygen SARA och PATRIARK, som gäller hedersrelaterat våld.

– De båda modellerna liknar varandra, men hanterar lite olika typer av problematik. Våld kan vara så många olika saker och kan snabbt normaliseras. Vår uppgift är att göra en strukturerad riskbedömning utifrån samtal med klienten om hur de ser på våld och deras individuella situation. Det hand-

lar ofta om att öppna ögonen, berättar utredningssekreteraren Anna Lejvell, som har arbetat på FAM-huset i olika roller under många år.

Barnperspektiv

Hennes kollega Jenny Huttu, även hon utredningssekreterare, framhåller att utredningarna genomsyras av ett barnperspektiv, även om våldet inte är riktat mot barnet.

– Vår värdegrund är alltid att sätta barnets behov i centrum. Genom våra samtala hoppas vi att föräldrarna ska komma till insikt om hur negativt barn påverkas av våld, och hur viktigt det är att skydda dem. Våra klienter har ofta inte insett hur utsatta både de själva och barnen är, säger hon.

Fin sammanhållning

På FAM-huset arbetar ett brett spektrum av kompetenser, och gemensamt för alla är att de brinner för att arbeta med familjer och att alltid ha barnets bästa för ögonen. Här tar man ett helhetsgrepp och arbetar väldigt klientnära, eftersom familjerna bor på hemmet. En utredningsplacering övergår ibland i en behandlingsplacering.

– Vi får en väldigt bra och nyanserad bild av våra klienter och lär verkligen

Jenny Huttu och Anna Lejvell, utredningssekreterare på FAM-huset.

känna dem. Det är stor skillnad mot att arbeta exempelvis på ett socialkontor, säger Jenny.

Anna lyfter fram den fina sammanhållningen bland medarbetarna:

– Det är en enormt stöttande miljö och härlig kultur. Vi har en väldigt bra grupp kollegor och är ett sammansvetsat team. Här är det lätt att trivas!

FAM-huset – Frälsningsarmén

- FAM-huset är en del av Frälsningsarméns sociala arbete och har bedrivits som mödrahem sedan 1943 och som HVB-hem sedan 1991.
- Målgruppen är föräldrar med barn upp till 13 år, och gravida kvinnor.
- Verksamheten med totalt 16 platser arbetar på uppdrag av socialtjänsten med IVO som tillsynsmyndighet.
- Verksamheten bedriver även öppenvård på uppdrag av socialtjänsten.
- Gästerna bor i lägenheter belägna i samma fastighet som allmänna utrymmen och personalrum.

www.fralsningsarmen.se/fam-huset

Konsulter tillför spetskompetens och erfarenhet

Socionomkonsulter erbjuder ofta ett värdefullt tillskott av spetskompetens och erfarenhet till socialtjänstens arbete. Seniora och självgående konsulter som kan hantera alltmer komplexa ärenden efterfrågas i ökad utsträckning.

BEMANNINGSFÖRETAG

TEXT ANNIKA WIHLBORG

För en socionom som väljer att arbeta som konsult är ofta variationen, utvecklingsmöjligheterna och möjligheten att få inblick i hur socialtjänster i olika kommuner arbetar tungt vägande argument. Numera söker sig även allt fler socionomer med cheferfarenhet till uppdrag som chefskonsult inom socialtjänsten.

– Jag ser det som viktigt att konsultbolagschefer inom vår bransch besitter socionomkompetens då det sociala arbetet är ett komplext fält och då man arbetar med mänskliga liv. Att ha

en god förståelse för de förväntningar och krav som ställs på socialtjänsten, och vilken typ av svåra ärenden man kan stöta på gör stor skillnad hela vägen från det att uppdraget formuleras,

SAMARBETET ÖKAR förutsättningarna för att man snabbt kan upptäcka och åtgärda eventuella problem

sätts i gång, följs upp och tills det är dags att utvärdera konsultens insats. Det säger Olga Zakrjevskaja, vd på bemanningsföretaget Socionomkraft, som har drygt tjugo års erfarenhet som socionom inom socialtjänsten och som konsult.

Erfarna socionomer i ledningen

Hon anser också att kommunernas upphandlande enheter i första hand bör upphandla konsultföretag med erfarna socionomer i ledningen och i större omfattning utgå ifrån kvalitativa utvärderingar av tjänster. En konsultchef med kompetens och förståelse för socialt arbete är en förutsättning för att rätt

konsult hamnar på rätt uppdrag. Ledningens kompetens och erfarenhet utvärderas dock sällan vid upphandlingar.

– En kontinuerlig dialog med konsultföretaget ger också bäst utväxling på de konsulttjänster man köper in som kund. Samarbetet ökar förutsättningarna för att man snabbt kan upptäcka och åtgärda eventuella problem som kan dyka upp längs vägen. Ett kvalitetsinriktat konsultbolag med socionomer i ledningen kan erbjuda kvalificerat stöd och handledning till sina konsulter när de hanterar svåra och komplicerade ärenden, vilket många gånger är mycket uppskattat från såväl konsultens som socialtjänstens sida, säger Olga Zakrjevskaja.

Efterfrågar spetskompetens

Hon har noterat att många kommuner efterfrågar socionomkonsulter till allt tyngre och mer komplexa ärenden. Det innebär i sin tur att kraven på socionomkonsulternas förmåga att vara självgående och bidra med ett gediget erfarenhetskapital har ökat. Efterfrågan på socionomkonsulter med olika typer av spetskompetens har också ökat på senare år.

Olga Zakrjevskaja, vd på bemanningsföretaget Socionomkraft.

– En avgörande faktor för ett framgångsrikt konsultuppdrag är en genomarbetad uppstart. En tydlig uppdragsbeskrivning som formulerar de förväntningar som ställs på konsulten är en viktig förutsättning för ett bra slutresultat, säger Olga Zakrjevskaja.

Göra gott inom myndigheter

Hur kan man som socionom göra gott, rätt och nytta inom myndighetens ramar? Och vad finns det för framtida utmaningar för yrkesgruppen?

– Det finns en riktning som pratar mer om tilltro till professionen och att man ska hitta balans mellan new public management och andra krav, säger socionomen och forskaren Lina Ponnert.

MYNDIGHETSARBETE

TEXT ADRIANNA PAVLICA

Lina Ponnert har skrivit boken *Socionomen i myndigheten – Att göra gott, göra rätt och göra nytta* tillsammans med Kerstin Svensson, båda socionomer och forskare i socialt arbete.

– Alla de här perspektiven, etiken och viljan att göra gott för människor, att göra rättsligt ”rätt” och att göra nytta genom att till exempel förhålla sig till krav på evidens och organisationens arbetsmodeller, är viktiga i myndighetsarbete och när socionomer ska fatta beslut; man kan inte bara se allt ur ett perspektiv. Socionomer i myndigheter måste både ha kunskap om och kunna balansera mellan och

förena de här perspektiven och tolka dem för att hantera det ansvar som finns i myndighetsrollen. Det är den utmaningen som gör arbetet svårt men också spännande och givande, säger Lina Ponnert.

Handlingsutrymme finns

Under de senaste åren har kraven på att arbeta evidensbaserat och effektivt ökat, och många riktlinjer och mallar har tagits fram. New public management har både hyllats och kritiserats.

– Det blir en synlighet och transparens som kan vara bra. Men risken är att det blir för byråkratiskt eller stelt om man tolkar för strikt. En viss flexibilitet krävs som regel i praktiken då ingen situation eller individ är den andra lik, säger Lina Ponnert.

Lina Ponnert har skrivit en bok om att som socionom göra gott inom myndigheter.

respektfullt bemötande är viktigt. I arbetet finns också möjlighet att skapa sig ett handlingsutrymme, och man

EN VISS FLEXIBILITET

krävs som regel i praktiken då ingen situation eller individ är den andra lik

har ansvar att använda det handlingsutrymme som finns med professionellt omdöme.

Vidareutbilda sig

Lina Ponnert menar att socionomer har en unik kompetens vad gäller förmåga till helhetssyn vilket blir än mer viktigt i allt mer specialiserade organisationer.

– Det finns så mycket kunskap idag och det kan vara svårt att hålla sig à jour med all typ av forskning och alla målgrupper. Socionomprogrammet är idag en generalistutbildning, men kanske kommer fler att bygga på med specialistkurser och vidareutbilda sig längre, utifrån vad man hamnar i för yrkesroll.

Kims resa mot egen lägenhet

VoB Syd ägs av Skånes kommuner och Kommunalförbundet VoB Kronoberg och drivs utan vinstsyfte. Via VoB kan samtliga kommuner ta del av behandlingshem, utredningshem, familjehem, lägenhets- och stödboende, skyddat boende och konsultativa tjänster när egen kapacitet inte räcker till.

Kim* blev som 16-åring placerad på VoB:s behandlingshem Amra i Kristianstad. Han kunde inte bo kvar hemma på grund av en alltför instabil och otrygg miljö. Där förekom både psykiskt och fysiskt våld och en hel del alkohol. På Amra fick Kim hjälp, stöd och behandling för det han upplevt, och kunde börja arbeta med egna mål för att skapa sig ett stabilt och gott liv.

Efter några månader var Kim redo för att flytta över till VoB:s stödboende för att lära sig att klara sig själv i egen bostad. Fanny blev hans kontaktperson och de började med att träffas ett par gånger på Amra, för att lära känna varandra. Efter flytten till stödboendet var de f.d. kontaktpersonerna från Amra med på Kims och Fannys veckosamtal

för att göra övergången så trygg som möjligt.

Uppföljning och planering

Kim fann sig snabbt till rätta i sin stödboende-lägenhet. I början hade Fanny och Kim kontakt varje dag. Efter ett par månader träffades de 1–2 gånger/vecka och hade telefonkontakt varannan dag. Under veckosamtalen följde de upp veckan som gått och gjorde schema för nästkommande. Efter hand blev dessa scheman allt mindre detaljerade för att till slut bli överflödiga. Kim lärde sig att spara, göra budget och betala räkning-

ar. Han satte också upp sig i olika bostadsköer.

När Kim fyllde 18 år var det dags att börja söka egen lägenhet. För att öka chanserna sökte Kim även i närliggande kommuner. Efter ett par månader hittade han en lägenhet som var perfekt och som han glädjande nog blev erbjuden. Kim kände sig redo för att bo ensam och var så glad över att det äntligen var dags.

För Fanny och hennes kollegor är det också en speciell känsla att få vara med när en ungdom som är redo tar klivet ut i ett självständigt boende.

VoB Syd tillhandahåller tjänster inom socialtjänstens område, drivs utan vinstsyfte och ägs av Skånes kommuner och Kommunalförbundet VoB Kronoberg. VoB erbjuder goda utvecklings- och karriärmöjligheter för medarbetare som vill satsa i ett kreativt sammanhang med korta beslutsvägar. Företagskulturen kännetecknas av en hög grad av delaktighet och ömsesidig respekt. Medarbetarna erbjuds kontinuerlig kompetensutveckling och subventionerad friskvård.

Läs mer på: www.vob.se

– Det är så härligt att se resultatet av den unges och vårt gemensamma arbete, säger Fanny.

**Kim är ett fingerat namn*

Webbkurs om våld

Länsstyrelserna, Nationellt centrum för kvinnofrid och Socialstyrelsen har tagit fram en webbaserad introduktionskurs om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

Kunskap om våld

Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt och utbrett samhällsproblem. Att ha kunskaper om våldet är viktigt för att kunna ge våldsutsatta ett bra bemötande och arbeta förebyggande och förändra attityder i samhället.

I webbkursen får du en introduktion till ämnet genom text, bilder, filmer och interaktioner.

Öppen för alla

Kursen är kostnadsfri och öppen för alla. Den ger grundläggande kunskap om våld och om samhällets ansvar med särskilt fokus på socialtjänstens arbete. Fakta varvas med filmade inslag med experter och yrkesverksamma från hela landet.

Gruppspår för arbetsplatsen

Du kan gå kursen enskilt eller i grupp. Allt som behövs är en dator eller en mobil och internetuppkoppling.

webbkursomvold.se

Att hjälpa placerade barn

Barn och ungdomar som placeras i familjehem eller HVB-hem får ofta en tuff start i livet, och socionomen och forskaren Hélène Lagerlöf ser hur viktigt det är att följa upp deras vardagsliv.

– Det är mycket viktigt hur det fungerar med skola, fritid och kamrater, säger hon.

BARN OCH UNGDOMAR

TEXT ADRIANNA PAVLICA

För tio år sedan skrev socionomen Hélène Lagerlöf, forskare vid Marie Cederschiöld högskola (tidigare Ersta Sköndal Bräcke högskola), sin avhandling om levnadsnivån bland barn placerade på familjehem och institutioner. Den visade att de placerade barnen hade lägre resurstillgång än andra barn, och att många också var utsatta för mobbning.

– Jag har tyvärr inte haft möjlighet att göra om studien nu. Men jag vet att Barnombudsmannen har ställt frågor till placerade barn om deras levnadsförhållanden, och deras bild påminner

Hélène Lagerlöf engagerar sig i barn och ungdomar som placerats i familjehem eller HVB-hem.

om vad jag såg för 10 år sedan. Det finns en hel del saker som man önskar skulle vara annorlunda för de placerade barnen, som att de skulle få en större kompensation när de blir placerade i samhällets vård. En placering borde innebära att de kommer ett snäpp uppåt i livet, säger Hélène Lagerlöf.

Gå kvar i skolan

Vad samhället kan erbjuda för resursnivå blir centralt.

– Det är viktigt att påpeka att många familjehem och HVB-hem gör ett enormt viktigt arbete, men det måste till något ytterligare för att stödja.

Som socialsekreterare inom myndigheter ställs man inför många utmaningar i sitt arbete med barn, och Hélène Lagerlöf betonar vikten av god uppföljning.

DET FINNS EN hel del saker som man önskar skulle vara annorlunda för de placerade barnen

– Hur ser levnadsförhållandena ut under placeringen i förhållande till hur det såg ut tidigare? Och vad innebär det? Ofta sker omplaceringar, men om

skolgången fungerat under den tidigare placeringen bör man göra sitt yttersta för att ungdomen ska kunna gå kvar i samma skola även om placeringen ändras, då skolbyten kan vara problematiska för många unga.

Ta bort stigmat

Socionomer kan också vara till hjälp när det kommer till att sprida kunskap om vad placering i familje- eller HVB-hem innebär.

– Det finns stora möjligheter för socionomer att informera lärare och skolor om vad placeringar är för något, för att ta bort en del av stigmat som finns kring det. Sedan gör ju skoluratorerna ett stort jobb också, säger Hélène Lagerlöf.

I början av sin avhandling citerar hon en sång av Eva Dahlgren: "Transport eller en helig stund. Beror på hur man ser det."

– Det jag vill förmedla med det citatet är att man kan se barns uppväxt antingen som enbart en transport till vuxenlivet, eller som något som ska vårdas ömt och tas tillvara. Man bör ge förutsättningar för att det ska gå bra när de blir vuxna, men lika viktigt är det att ge dem förutsättningar för en bra barndom.

Kampen mot prostitution

Tvärtemot vad många tror står svenska kvinnor för 95 procent av den öppna nätprostitutionen i Region Nord. Regionkoordinatören i Norrland, Eva Norlin, kämpar med att nå de utsatta.

– Det är svårt för gemene man att tro att vi har många svenska personer som pluggar, arbetar eller är arbetslösa och som befinner sig utsatta i prostitution, säger hon.

ARBETE MOT PROSTITUTION

TEXT ADRIANNA PAVLICA

I Region Nord arbetar socionomen Eva Norlin på flera olika nivåer för att få bukt med problem som prostitution och människohandel.

– Jag jobbar både direkt med utsatta brottsoffer och med strategiska frågor, även på nationell nivå. Vi kan göra skillnad både för den enskilda människans liv och också vara med och förändra saker strategiskt, säger hon.

Nya arenor

När det gäller prostitution arbetar man i Region Nord bland annat uppsökande mot personer som annonserar på forum. Enligt kartläggningar som gjorts är majoriteten lokala personer,

och Eva Norlin träffar också på ungdomar.

– Det kommer hela tiden nya arenor och plattformar där unga personer blir sexuellt kommersiellt exploaterade på olika sätt. Förra året blev stort med sajten Onlyfans, och

JAG JOBBAR BÅDE direkt med utsatta brottsoffer och med strategiska frågor, även på nationell nivå

det tog tyvärr tid att göra kopplingen att det inte bara är en harmlös plattform utan också unga personer rekryteras in i sina första prostitutionssupplevelser.

Att dela bilder på sig själv på nätet är vardag för många, och Eva Norlin menar att det är relativt lätt att passera

Eva Norlin arbetar för att minska antalet personer som befinner sig utsatta i prostitution.

gränser mot att exploateras pornografiskt och att prostituera sig.

– Man delar filmer och bilder, och män kontaktar en och erbjuder stora summor pengar. Då går man över gränser som man inte hade tänkt, för det är svårt att stå emot, efterfrågan är väldigt aktiv.

Sårig bakgrund

Eskortsidor, där män registrerar en användare, är lätta att kartlägga.

– Bara i Västerbotten har 1 000 män registrerat sig på eskortsidor för att träffa en person som säljer sex mot ersättning. Det ser troligtvis likadant ut över hela landet, och i Stockholm handlar det om tusentals. Att man som man går in och registrerar sig på de här sidorna i syfte att begå sexualbrott år 2021 är ganska obegripligt, säger Eva Norlin.

Många av de kvinnor som är utsatta i prostitution har en sårig bakgrund.

– Det gemensamma vi ser är att de nästan alltid har någon historik av sexuellt övergrepp. Jag brukar fråga vad det är som gör att vi ses idag, att du befinner dig här? Då kommer ofta beskrivningar av sexualbrott, våld och andra gränsöverskridningar.

Stärkt socialrättslig kompetens ökar tryggheten

Genom att stärka sin grundläggande socialrättsliga kompetens och öka sin kunskap om de lagar som berör socialtjänstens arbete kan socialsekreterare erbjuda en tryggare myndighetsutövning och samtidigt göra ett bättre, effektivare och mer rättssäkert arbete.

SOCIALRÄTT

TEXT ANNIKA WILHBORG

– Socionomer i de flesta av socialtjänstens verksamhetsområden har nytta av att stärka sin socialrättsliga kompetens och öka sin förståelse för den rättsliga ramen kring handläggningen, säger Beatrice Nordebrink, som är socionom och jurist. Hon har tidigare arbetat i socialtjänsten med bland annat missbruksfrågor, socialpsykiatri och äldreomsorg samt undervisar i socialrätt på

socionomutbildningarna vid Mälardalens högskola och Linnéuniversitetet.

Äldre och funktionshindrade

– Några exempel på områden där socialsekreterare generellt behöver stärka sin socialrättsliga kompetens är inom områdena äldreomsorg och funktionshinder, och då man skriver för domstolar i LVU-mål. Socialtjänstens uppdrag styrs av betydligt fler lagar än bara socialtjänstlagen. Kommunallagen och förvaltningslagen är två exempel på vad man kan ha nytta av veta mer om. Även delar av grundlagen är relevanta, säger Beatrice Nordebrink.

Hon har även skrivit boken ”Rättslig ram för socialtjänstens handläggning”, som hjälper såväl socionomstudenter som yrkesverksamma som arbetar med socialt utredningsarbete att förstå det juridiska sammanhanget i myndighetsutövningen.

Hembesök och delegation

Ett praktiskt exempel som socialsekreterare ofta stöter på i sitt arbete är

oklarheter kring gränsdragningar när det gäller uppsökande verksamhet, till exempel om man får göra oanmälda hembesök hos en klient. Frågor om delegationsordningen för beslutsfattande

är också vanliga, liksom tveksamheter kring vad som gäller när anhöriga vill ha information om klienter inom äldreomsorgs- och funktionshindersområdet.

– Många känner till de föreskrifter som reglerar handläggning och dokumentation i socialtjänsten, men de har

ETT RÅD NÄR juridiska oklarheter uppstår är att ta reda på fakta genom att helt enkelt läsa lagtexten

inte uppdaterat sig med de lagändringar som gjorts sedan 2015 då den senaste skriftliga versionen kom.

Ett råd när juridiska oklarheter uppstår är att ta reda på fakta genom att helt enkelt läsa lagtexten. Socialsekreterare behöver absolut inte lära sig paragrafer utantill, men man har mycket nytta av att i stora drag känna till vad lagarna reglerar, säger Beatrice Nordebrink.

Beatrice Nordebrink, socionom och jurist.
Foto: Per Sandberg

Socionomen Anna utreder brottslingar

Som socionom och forensisk socialutredare på Rättsmedicinalverket får Anna Mattsson utreda brottsmisstänkta individer på djupet.

– Det är väldigt spännande och stimulerande, man får möjlighet att verkligen sätta sig in i personers liv och fundera över mänskligt beteende, säger hon.

FORENSISK SOCIALUTREDARE

TEXT ADRIANNA PAVLICA

Inom Rättsmedicinalverkets rättspsykiatris utredningsverksamhet, som finns i Stockholm och Göteborg, utreds misstänkta brottslingar av läkare, psykolog och forensisk socialutredare, samt en omvårdnadspersonal om klienten är häktad. Genom samtal och testning, och inhämtande av material som förundersökning och journaler, ska de olika yrkeskategorierna bilda sig en uppfattning om klienten och skriva ett utlåtande till domstolen. Frågan handlar om huruvida personen lider av en allvarlig psykisk

Socionomen Anna Mattsson har arbetat som forensisk socialutredare på Rättsmedicinalverket i snart 20 år.

störning eller inte, det vill säga om hen bör få rättspsykiatrisk vård istället för fängelse vid en fällande dom.

– Här kan vi få vara nyfikna och ägna oss åt utredning. Till exempel behöver vi inte tänka på vad det finns för resurser för personen. Det rena utredningsuppdraget lockar många, för man kan gå på djupet, säger Anna Mattsson, socionom som arbetat på RMV i snart 20 år.

Göra personen rättvisa

Den forensiska socialutredarens uppgift är att utreda den psykosociala funktionsförmågan.

– Vi börjar tidigt i barndomen, hur det varit hemma och i skolan, vad man gjorde på fritiden och hur det gick med kamrater. I vuxen ålder tittar man

DEN STÖRSTA UTMANINGEN är att skriva så att man gör personen rättvisa

bland annat på relationer, bostadssituation, ekonomi och yrkesliv samt eventuellt missbruk och vad det kan ha fått för konsekvenser. Vad som fungerat

bra och mindre bra. Jag brukar säga att läkare och psykologer beskriver insidan, personlighet och eventuella psykiatriska diagnoser, medan vi beskriver vad de eventuella svårigheterna fått för konsekvenser i livet, säger Anna Mattsson.

Oftast träffar hon klienten 3-4 gånger, men ibland upp till 5-6 gånger, beroende på hur komplicerat fallet är.

– De flesta medverkar efter bästa förmåga, men alla orkar inte göra det. Den största utmaningen är att skriva så att man gör personen rättvisa. Vi tar ju del av väldigt mycket information, då de som kommer hit ofta haft många vård- och myndighetskontakter. Då är den personliga berättelsen viktig.

Undersöker livstidsdömda

Arbetet på RMV är en del i en kedja som ska säkerställa ett rättssäkert samhälle.

– Vi gör också riskbedömningar för livstidsdömda, som underlag för Örebro tingsrätts beslut om klienter ska få sina livstidsstraff tidsbestämda eller inte. Då handlar det inte främst om bedömningar som rör psykisk ohälsa utan om faktorer som påverkar risken för att personen ska återfalla i allvarlig brottslighet.

Digital socialtjänst **med fokus på individen**

Traditionellt har vård och omsorg och familjeomsorgen byggt på manuella processer. Med Lifecare kan ni effektivisera hela verksamheten och därmed frigöra tid för personalen, samtidigt som ni ger medborgaren delaktighet och insyn. Digitala lösningar som skapar en enklare vardag.

tietoevry.com

tieto *EVRY*